

Pehmeä, ohjaajapehmeä vai kohtuullisen kova...

Keskustelupalstoilla käydään keskustelua noutajien luonteista ja koirayksilöiden luonne-eroista. Luonnetestituomarina keskustelu ilahduttaa minua, sillä pidän koirien luonneasioita erittäin tärkeinä niin koirien käytön kuin jalostuksenkin kannalta.

Keskusteluissa vilahtaa usein erilaisia käsitteitä, joilla pyritään kuvaamaan koiran käyttäytymistä eri tilanteissa. Käsitteet eivät aina ole ihan selviä ja siksi valotan pehmeys – kovuus -termien sisältöä näin luonnetestituomarin näkökulmasta.

Koiran luonne koostuu useasta, mitattavissa olevasta ominaisuudesta ja ominaisuudet ilmenevät koiran käyttäytymisenä eri tilanteissa. Selvästi **pehmeänä** pidetään koiraa, joka muistaa ikävät asiat pitkään ja joka pyrkii välttämään ikäviä tilanteita ennakoimalla niitä. Tällaiselle koiralle pehmeys on jarru, joka vaikeuttaa sen työskentelyä voimakkaasti. Metsästyskoirana ja koekoirana pehmeä koira varoo vaikeita maasto-olosuhteita, kiertää karheikkoja tai liian märäksi kokemiaan maastoalueita. Pehmeän koiran synnynnäinen metsästysintokaan ei aina riitä voittamaan pehmeiden aiheuttamaa jarrua. Pehmeä koira ei kestä ohjaajan taholta tulevaa painostusta ja tällainen koira väistää helposti passiivisuuteen, eli se voi mennä lukkoon.

Hieman pehmeäksi luokitellaan koira, joka selvästi pitää tiettyjä asioita epämiellyttävänä, mutta jonka työmotivaatio voittaa ikävät tunteet ja koira pystyy toimimaan kaikissa tilanteissa. Pehmeys ei jarruta sen toimintaa. Hieman pehmeä koira on hyvin ohjattavissa ja usein sillä on miellyttämisen halua ohjaajaan kohtaan. Hieman pehmeä koira on se ”helppo koira”, joka ei ole liian herkkä asioille, mutta se ei myöskään vaadi eikä salli liian tiukkaa hallintaa.

Ohjaajapehmeänä pidetään koiraa, joka reagoi voimakkaasti ohjaajan taholta tulevaan uhkaan, pakotteisiin ja käskyihin. Ohjaajapehmeä koira on usein kokonaisuudessaan hieman pehmeä, mutta näillä koirilla pehmeys korostuu työskentelyssä suhteessa ohjaajaan. Kun koira pääsee tekemään työtään ja irtautuu ohjaajastaan, ei pehmeys jarruta mitenkään sen toimintaa. Ohjaajapehmeyttä osoittavan koiran hallinnassa pitää välttää liian tiukkaa käskytystä, sillä tällaisen koiran saa helposti väistämään passiivisuuteen ja koira menee lukkoon ohjaajansa kanssa ollessaan. Ohjaajapehmeälle koiralle on eduksi, jos sillä on kiltti ohjaaja, joka sallii koiralleen vapautta ja riehakkuutta sopivissa tilanteissa. Työtehtävät hoidetaan hyvässä yhteistyössä, rauhallisesti ja vapaa-ajalla irrotellaan yhdessä oikein kunnolla.

Kohtuullisen kova on koira, joka ei anna epämiellyttävien asioiden juurikaan vaikuttaa toimintaansa. Kohtuullisen kova koira on ryhdikäs työmyyrä, joka kestää myös ohjaajan tekemiä virheitä eikä ota niistä itseensä. Kohtuullisen kova koira ei nöyristele eikä sillä välttämättä ole suurta miellyttämisen tarvetta suhteessa ohjaajaansa. Kohtuullisen kovalle koiralle on täsmällisten työsuoritusten opettaminen joskus kuin ”tahkon vääntämistä”, mutta työkoirana kohtuullisen kova koira on kestävä ja periksiantamaton puurtaja, joka ei hätkähä sää- tai maasto-olosuhteita. Kohtuullisen kovan koiran kanssa hyvään yhteistyöhön pääsy vaatii pitkäjänteistä yhdessä tekemistä ja yhteistyön hiomista. Mikäli yhteistyötä ei saa hiottua hyväksi, osaa kohtuullisen kova koira toimia itsenäisesti, välittämättä ohjaajansa kaukaa tulevista käskyistä.

Kova, on koira, joka ei tarvitse ohjaajansa tukea eikä se juuri kuuntelekaan ohjaajaansa. Kova koira ei ole ihanne enää missään suhteessa. Sillä ei ole tarvetta yhteistyöhön eikä sillä ole minkäänlaista miellyttämisen halua. Kova koira on hyvä vahtikoira yksin varastoalueella; peloton koira, joka ei väistä epämiellyttäviä asioita ja joka on aina valmis kohtaamaan samat pelot ja uhat. Kova koira ei ole hyvä harrastuskoira ollenkaan.

Koska edellä kuvatuin perustein, hieman pehmeä koira on helpoin ja miellyttävin harrastuskoira ja metsästyskaveri, on niitä suosittu myös metsästyslinjaisten koirien jalostuksessa. Mielestäni tähän kannattaa kuitenkin kiinnittää jalostuksessa huomiota, sillä geneettinen vaihtelu aiheuttaa sen, että pehmeys lisääntyy pehmeyttä jalostettaessa. Jos kohtuullisen kovat koirat eivät pääse vahvistamaan geenipohjaa, alkaa jalostus väkisin lipua pehmeämpiin koiriin päin ja lopputulos ei enää ole ihanne työkoira, metsästyskoira, joka pystyisi tekemään työtä kaikissa olosuhteissa.

Lea Kilpeläinen
luonnetestituomari
noutaja- ja pelastuskoiraharrastaja